

Instagram: stela_knjige
Facebook: stela
www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Kerry Fisher

The Silent Wife

Copyright © First published by Bookouture. Translation rights arranged by Plima Literary Agency. All Rights Reserved.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2022

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA

Nataša Ninković

DIZAJN KORICA

Siniša Subotić

SLOG I PRELOM

Studio Znak

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum, imprint Stela

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2022

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

Tiha supruga

KERI FIŠER

Prevela sa engleskog
Vesna Stojković

Stela

Za moju porodicu

PRVO POGLAVLJE
MEGI, Matični ured u Brajtonu,
15. JANUAR 2016

Reči „Hoće li svi ustati da pozdrave mladu?” navele su me da se osvrnem i potražim ženu u belom.

Moje venčanje održano je jednog sumornog popodneva sredinom januara, daleko od ijednog značajnog datuma kao što su Božić ili Dan zaljubljenih. Imala sam trideset pet godina i nikada čak nisam ni živela sa muškarcem. Ne zato što sam bila poslednja kaluđerica u manastiru (uzevši u obzir mog desetogodišnjeg sina Sema, bilo je prekasno da se vadim na to), već zato što sam uvek nalazila one pogrešne. Muškarce zbog kojih bi očevi skrivali svoje ćerke u podrume i sipali vrelo ulje kroz prozor.

Ali ja nikada nisam imala tatu, samo mamu koja je u svakome videla dobro. Slomljeni, sanjari, neuravnoteženi – mama bi im samo spremila sir na tostu i pustila ih da parkiraju svoje bespomoćne guzice na naš kauč. Umesto da brže-bolje dohvati metlu da ih otera, ona bi se samo široko osmehnula i rekla: „Ima dobro srce, ljubavi, samo malo divlje. Prerašće on to.”

Ali to se nikada ne bi dogodilo. A onda sam upoznala Nika, koji nije ništa morao da preraste. Pošto sam godinama iz korpe sa bagatelnom robom uspevala da iskopam najbesmislenije muškarce, našla sam nekog kog nije trebalo popravljati. Nekog ko je mogao da ustane ujutru, zadrži posao, nosi se sa razočaranjem

i besom, a da za sobom ne ostavlja trag konzervi piva, dugove i pometnju. Tipa koji je dolazio na vreme, koji nikada nije zaudario na cirku ili krađu, koji nije mog sina Sema zvao „onaj klinac”. Plus – veliki bonus – mislio je da sam divna, ili *neverovatna*, kako bi ponekad rekao, razmećući se svojim italijanskim nasleđem.

Umesto da mu, kako je vreme prolazilo, budem sve manje *neverovatna*, on me je zaprosio. Što je za žene iz porodice Parker bila retkost, jednako kao i znati ko ti je otac.

I zato je, dok sam išla držeći Sema pod ruku, spremnija nego ikad da izgovorim svoje svadbene zavete, trebalo da se osećam kao planinar koji se, nakon što je godinama stajao u podnožju i pitao se „Kako ću, dođavola, da se popnem tamo?“, konačno probija na stenoviti vrh. Umesto toga, osećala sam se kao neuspešni fudbalski trener na kog se svalio gnev navijača.

Dok sam išla ka oltaru, pokušala sam da uhvatim Frančeskin pogled. Želela sam da joj pokažem da razumem, da neće biti toliko strašno kao što se ona pribojavala; da ćemo se potruditi da ovo uspe. Ali ona je odbijala da podigne pogled, njeno tinejdžersko lice bilo je upereno u pod, a telo zgrčeno u borbi između protivljenja i bola.

Htela sam da zastanem, zamolim grupicu gostiju da se na trenutak udalji kako bih mogla da zagrlim ta prkosna ali potučena ramena i kažem joj da sam na njenoj strani. Ponovo sam se zapitala da li je Nikova strategija da se oženi i ne ostavi ćerki drugi izbor nego da me prihvati kao nekog ko tu ostaje zastalno bila ispravna.

Sada je bilo prekasno.

Stegla sam Semovu mišicu, pokušavši da mu stavim do znanja da sam ovu odluku donela ne samo zbog sebe već i zbog njega. Moja mama Beril obožavala je Sema, ali da bi uspeo u životu, moraće da nauči još nešto, pored toga kako da se sakrije od stanodavca na dan plaćanja kirije.

Tokom poslednjih nekoliko veselih taktova *Chapel of Love* pokušala sam da iz glave izbacim sve ostalo osim Nika. Želela sam da uživam u ovom trenutku, u kom se muškarac koji me je istovremeno i dopunjavao i upotpunjavao spremao da rizikuje i oženi se mnome. Prvu u tri generacije Parkerovih.

Pogledala sam u njegov zatiljak, njegovu još uvek raščupanu tamnu kovrdžavu kosu, uprkos pokušajima da je ukroti, i preplavilo me je ushićenje. Na trenutak sam pomislila da pređem tih nekoliko metara koji su me delili od matičara premećući se preko glave. Odlučila sam da ne preterujem prvog dana kako sam postala član porodice Farineli. Sudeći po izrazima na njihovim licima, većina njih jedva da je u svojim užtogljenim životima jednom odmereno poskočila. Gajila sam nadu da ćemo, uz malo sreće i strpljenja, sjediniti sebe i svoje potomstvo u nešto što bar približno liči na „normalnu porodicu”. Mada, ono što je jednom normalno, drugom je uvrnuto.

Moraćemo da se snademo sa onim što je normalno „za nas”.

A onda se pesma završila, moja želja da zaljuljam kukovima i zapucketam prstima iščilela je i počeo je taj veliki, odrasli događaj, odnosno moje venčanje. Matičarka je mucajući nastavila ceremoniju, pitajući da li neko zna ijedan razlog zašto ne bi trebalo da se venčamo. Zadržala sam dah kod tog dela, pripremivši se da čujem piskavi glas tinejdžerke kako odjekuje prostorijom, dovoljno glasan da dopre do hotelskog bara i natera sve da spuste svoje čaše na sto i dojure da vide šta se dešava. Pokušala sam da izbacim iz glave to komešanje koje sam osećala iza sebe. Nisam želela ni da zamislim izraze na licima njegove porodice – podrugljivu odvratnost na krutom licu njegove majke Ane, njeno naduveno lice, njegovog starijeg brata Masima, koji stoji sa širokim kežom na licu kao da Niko opet pravi neku glupost. Nadala sam se da će se, pošto ozvaničimo našu ljubav, nekako preko volje

obradovati što je Niko srećan i što se skrasio nakon svega kroz šta je prošao. Umesto toga, i pored očigledne radosti koja je vladala u svečanoj sali, kao da smo se okupili na zajedničkoj kolonoskopiji.

Osvrnula sam se tražeći moralnu podršku. Moje ortakinje iz bloka pokazale su mi podignut palac. Brzo sam skrenula pogled, dok nisu počele da kliču kao da je konj na kojeg su se kladile neočekivano pobedio. Već sam videla kako moja buduća svekrva sa neodobravanjem odmerava dekoltee i šljokice. Sam bog zna šta je Ana mislila o šeširu moje najbolje drugarice, koji joj je stajao na glavi poput pernate puslice. Umesto toga, pogledala sam u svoju mamu tražeći ohrabrenje. Nije me razočarala, široko se osmehujući, veseli žbun rododendrona u sobi punoj ozbiljnih alijuma. Kroz glavu su mi prošle reči koje mi je nešto ranije uputila. „Podigni visoko glavu, srce. Ti si najbolje što se toj porodici ikada dogodilo. Pruži njegovoj ćerki malo stabilnosti i ljubavi.”

Prvi put u životu želela sam da se prepustim romansi, da verujem da je ljubav nešto blistavo i posebno, ne nešto što te tera da pogledaš u ogledalo i odmahuješ glavom zbog sopstvene gluposti.

Dok sam izgovarala zavet, oči su mi bile prikovane za Nikove i dozvolila sam da me obaviju njihova blagost i toplina, izolujući se od ostatka sobe. Ali Frančeskini ljutiti pogledi probijali su mi leđa, nateravši me da zamucam kada sam izgovarala Nikovo srednje ime, Lorenzo. Zamislila sam kako cela porodica prevrće očima. Niko mi je stegao ruku, podsetivši me da smo razgovarali o tome koliko bi nezgodno ovo moglo da bude, da smo se pripremili za to. Da smo, kako su to političari voleli da kažu, „u ovome zajedno”. Ali i dalje sam osećala kako između nas kidišu žaoke Frančeskinih osuda, tražeći neku pukotinu ili procep u koji će ugloviti svoj prigovor, ključali bes zbog toga što je, dve godine nakon što joj je majka umrla, Niko odlučio da se ponovo oženi.

Uprkos svim mojim naporima da je upoznam, ona me je ili ignorisala, ili bila otvoreno neučtiva prema meni. Lice bi joj se ponekad ozarilo kada bih pomenula odlazak u bioskop ili na večeru, da bi se onda opet zatvorila, kao da bi time što pokazuje oduševljenje mojim predlozima izdala svoju majku. Dolazak na naše venčanje bi verovatno delovao kao da sa oduševljenjem pokazuje svoje neverstvo, pa sam predložila Niku da bi možda bilo bolje da joj damo izbor da odluči hoće li će doći. Ali Niko je bio odlučan. „Želimo da budemo porodica, ne nekakva grupa kojoj se možeš priključiti ili iz nje izaći kada ti se prohte. Moramo da delujemo složno. Na kraju će se zbog toga osećati sigurno.”

Ali kako bi to što ti se otac ponovo ženi moglo da bude razlog za slavlje? Za jednu trinaestogodišnjakinju, to je sigurno bio jasan znak da sećanje na njenu majku sve više i više bleđi. Da je njen otac, čiji je bol bio oštar kao i njen, naučio da živi bez nje, i sada je samo Frančeska posrtala, usamljeno noseći barjak ožalošćenosti.

Kada sam iza sebe čula krik, srce mi je na trenutak poskočilo i pomislila sam da je Frančeska konačno izgubila kontrolu. Čak je i matičarka zastala kada je vrisak odjeknuo prostorijom. Mermernim podom odjeknuli su laki koraci koji su mogli pripadati samo Nikovom sedmogodišnjem nećaku Sandru. Za njim se čulo udaranje visokih potpetica, a onda su se vrata uz tresak zatvorila.

Uzdržala sam se da se ne okrenem svojski se trudeći da se usredsredim na ono što izgovara matičarka, koja se približavala rečima od kojih sam strepela, onom delu „u bolesti i u zdravlju”. Umesto da se usredsredim na ono što smo jedno drugom obećavali, mislila sam samo na to da će Niko izgovoriti te reči po drugi put. Da li je i na trenutak pomislio na breme koje je nosila ta zakletva, na stvarnost sa kojom će morati da se suoči? Da li je Niko zaista očekivao da će Kejtlin, toniranih mišića i doterane kose,

iskoristiti onaj deo „u bolesti”, da će je gledati kako iz nedelje u nedelju, malo po malo iščezava? Kada je razmišljao o tome da ima decu, da li je ikada zamišljao da će sedeti za stolom postavljenim za dvoje i veselo pričati sa svojom ćerkom tinejdžerkom, trudeći se da ignoriše treće mesto gde je nekada sedela Kejtlin, koje je onako prazno zastrašujuće upadalo u oči?

Glas mu je zadrhtao na tim rečima. Stavila sam mu ruku na mišicu da ga uverim kako očekujem da u narednih pedeset godina neću imati čak ni ravne tabane. Po tome kako me je zgrabio za ruku, shvatila sam da će njegov prvi brak oblikovati onaj drugi.

Hvala bogu što sam bila dovoljno stara da ne očekujem bajku.

DRUGO POGLAVLJE

LARA

Talas negadovanja proširio se skupom – jednodušno neodobranje porodice Farineli – kada je Megi ušla, bosa, stiskajući u ruci jedan suncokret. Nije baš plesala, ali se gotovo šepurila dok je išla ka oltaru držeći pod ruku svog sina Sema, kao da su joj stopala upijala same taktove *Chapel of Love*, koji su unosili radost u njene udove.

Kada je Sem vrcajući prošao sa svojim dečjim cilindrom i u smokingu, nadala sam se da niko drugi nije čuo mog muža Masima kada je rekao: „Kao kada cirkus dođe u grad.” Nisam mogla a da ne pogledam u Anu, svoju svekrvu, koja je stajala prava kao bor, sa beretkom koja joj je stajala na glavi poput grabljivog orla. Na licu joj se jasno video prezir, kao da je morala da se usredsredi na to da ne uzvikne: „Hoće li neko da isključi ovu galamu?”

Uz drhtaj mrežice na šeširu, Ana se nagnula napred i uhvatila moj pogled. Bila je previše uglađena da bi napravila grimasu koju bi iko drugi uočio, ali znala sam da će sada uslediti poređenje sa novom snahom. Možda ovoga puta imam šanse da iz ovoga izađem kao pobednica, nakon što sam godinama slušala kako je: „Kejtlin brzo povratila liniju nakon Francėskinog rođjenja. Mada, s druge strane, pretpostavljam da to što si imala carski rez nije mnogo pomoglo.” A onda su usledili saveti o tome kako bi ešarpa „mogla da prikrije stomacić” i poneki isećak iz *Dejli mejla*

sa naslovom „Smršajte za deset dana za jedan broj!”, ostavljen na mom kuhinjskom stolu. Nisam bila uspešna ni u vrtlarstvu, kuvanju i onome što je Ana zvala „upravljanje domaćinstvom”, pa sam se nadala da Megi ne poseduje niz tajnih veština kojima će me posramiti.

Megi nije odavala utisak da mnogo mari za to šta ljudi misle o njoj. Sa malom tetovažom ruže na članku, jarkoplavim noktima na nogama i kovrdžavom kosom koja joj je padala niz leđa, ličila je više na osobu koja slavi nekakav paganski ritual na proslavi mladog meseca nego na nevestu koja pokušava da se uklopi u novu porodicu, gde ju je već čekala gomila prepreka. Biće joj potrebno jako puno vere u sebe da se odupre Aninim proglasima o „ponašanju u porodici Farineli”.

Koliko znam Anu, pokušala je na svaki način da spreči Nika da se oženi Megi. „Dve godine je previše rano, još uvek si u žalosti.” „Nije pošteno prema Frančeski. Nije joj potrebna nova majka; potreban joj je otac koji će joj se posvetiti.” „Zar zaista želiš da prihvatiš tuđe kopile?” I verovatno je upotrebila baš te reči. Sve ono što se nije uklapalo u Anin pogled na svet bilo bi izdvojeno i eliminisano.

Ali očigledno nije uspela da odgovori Nika od toga da se oženi Megi. Lice mu je blistalo od emocija, kao da nije mogao da poveruje da se ovo bezbrižno stvorenje pojavilo da razgali sumorne hodnike doma Farinelijevih. Bilo je neverovatno da je Megi imala samo trideset pet godina, da je bila istih godina kao ja. Nosila je svoje zrele godine sa takvom lakoćom, kao da je to neko stanje u koje treba posegnuti kada je to apsolutno neophodno, mala smetnja u životu koji živi od danas do sutra, ispunjen zabavom. Sa mojom urednom kratkom frizurom, sedefasto-ružičastim noktima i haljinama do kolena koje je Masimo voleo, mogla bih proći kao da sam deset godina starija od nje.

I zato mi, uprkos tome što je Ana mrmljala da je taj brak „osuđen na propast”, nije bilo žao Megi. Zavidela sam joj. Zavidela sam joj na toj vatrenoj silini nove ljubavi. Na njihovom optimizmu. Na njihovoj nadi u budućnost.

Zamišljala sam Nika kako se smeje dok je sluša kako peva uz radio, ljubi je u teme dok sedi za stolom, gurne joj šal u kaput pre nego što krene na posao. Osetila sam ubod nostalgije za danima kada bi se Masimo ušunjavao u moju kancelariju i zbacio sve pažljivo razvrstane papire sa stola, a detalji računa koje sam revidirala iščezli bi potisnuti silinom naših poljubaca. Za „poslovnim” večerama na kojima smo bili toliko obuzeti jedno drugim da bismo se odvojili tek kada bi konobari počeli da raščišćavaju. Žudela sam za tom povezanošću koja je otvarala vrata ka pripadanju, ka tome da se ponovo osećam kao da sam deo porodice.

Poželeva sam da sam dopustila tati da dođe na venčanje. Masimo je imao samo najbolje namere: nije hteo da tatu zbune sva ta nova lica, ali tata je ipak voleo muziku, a ova pesma iz šezdesetih bila je baš po njegovom ukusu. Bilo kakav znak prepoznavanja koji bi pokazao ulepšao bi mi dan. I volela bih da sam ga ponovo videla u odelu, otmenog i nasmejanog, kakav je nekada bio.

Kakvi smo svi nekada bili.

Usredsredila sam se ponovo na Nika i Megi, koji su počeli da izgovaraju svoje zavete, ugledavši pritom Frančeskino ukočeno lice. Uprkos Aninim mračnim predviđanjima, verovala sam da je to što će se Niko ponovo oženiti dobro za Frančesku. S obzirom na to da mi je majka umrla kada sam bila vrlo mala i da je moj dragi, stari otac sada bledeo poput drevne polaroid fotografije, bila bih oduševljena da sam imala srdačnu, bezbrižnu maćehu da mi pomogne. Možda bi mi, da sam imala nekog sa kim bih razgovarala, a ne nekog koga treba da štitim, život bio sasvim drugačiji.

Ali pre nego što sam mogla da odlutam još dalje u razmišljanja o onome što je bilo nekada, a šta je sada, moj sedmogodišnji sin Sandro ugledao je pauka koji je projurio ispod stolice tik ispred njega. Pošto je naša mačka Misti nestala nekoliko dana ranije, Sandro je bio još osetljiviji i još više vezan za mene nego inače, a njegovo blede lice podsećalo je na lice nekog ko je pročitao uputstvo za evakuaciju iz aviona i samo čeka kada će doći do nesreće. Čista suprotnost Meginom sinu, koliko sam uspela da vidim, kome je predstavljalo pravi izazov da ne prasne u vragolasti kikot. Sandro se uzvrpoljio. Čušnuo me je laktom i pokazao na nešto. Nagnula sam se ka njemu i prošaputala da je to samo mali pauk, da ga neće povrediti, kada je pauk iznenada naleteo na cipelu Beril i potrčao pravo nazad ka Sandru. Vrisnuo je i popeo se na svoju stolicu.

Ana se okretala, mršteći se, bez sumnje prikupljajući još municije za jedan od svojih „Lara daje sve od sebe, ali zapravo nema nikakvu kontrolu nad tim detetom” govora. Masimo se nagnuo preko mene, pokušavajući da ga uhvati, ali Sandro je počeo da trči duž praznih stolica. Potrčala sam pored praznih stolica za njim, zgrabila ga za ruku i izvela ga iz prostorije, srećna što imam izgovor da pobegnem od svih tih očekivanja i optužbi Farineli-jevih. Iako sam još uvek osećala osudu koja je izbijala kroz ukrašena vrata koja sam pokušala da nečujno zatvorim za sobom. Privila sam Sandra uz sebe, čekajući da suze stanu.

Naterala sam se da smirenim glasom izgovorim: „U redu je, nije bio mnogo veliki.”

„Ne plaćem zapravo zbog pauka, mama. Želim da se Misti vrati.”

„Svi to želimo, dušo. Ne brini, pojaviće se ona uskoro.”

Nadala sam se da sedmogodišnjak neće osetiti sumnju u mom glasu.

TREĆE POGLAVLJE

MEGI

Niko i ja smo uspjeli da provedemo jednu divnu noć u gostionici za kočije iz petnaestog veka, kao medeni mesec. Odlučili smo da odemo sami na duži odmor kada se deca naviknu na novi porodični život što bi, sudeći po Frančeskinom ponašanju dve nedelje kasnije, moglo da bude negde početkom sledećeg veka.

Nikovi pokušaji da me postepeno upozna sa Frančeskom tokom prethodne godine nisu uspjeli. Pokušali smo da polako stvorimo porodičnu atmosferu, organizujući večere sa karijem i odlaske u bioskop. Na prste jedne ruke mogu da nabrojim situacije kada nije iznela neki zajedljivi komentar o tome kako je Kejtlin bila bolja/mršavija/zgodnija/duhovitija od mene. Mogla sam da budem i svetski stručnjak za hodanje po krilu aviona, ali Kejtlin je to sigurno mogla da uradi na pogo štapu. Niko se na kraju odlučio za „to ti je, što ti je” strategiju, iako smo se složili da ćemo se Sem i ja useliti tek nedelju dana pre nego što se nas dvoje venčamo kako bismo povukli konačnu liniju u pesku, kada ćemo, obrni okreni, morati da nađemo načina da se nekako slažemo.

„Da li ti smeta što ćeš se useliti u kuću u kojoj je Kejtlin žive-
vela?”, pitao je kada me je zaprosio, mesecima pre nego što smo
odredili datum venčanja.

Odbacila sam njegove strepnje, pomislivši kako bi delovalo
sebično nećati se oko preseljenja iz stana nalik na mišju rupu,

u kom sam živela sa mamom i Semom, u Nikovu viktorijansku kuću u nizu, sa četiri kupatila i četiri spavaće sobe. Pokušala sam, doduše, da smislim kako da kažem: „Ne želim da spavam u krevetu koji si delio sa njom, a kamoli u onom u kom je umrla” a da ne zvučim kao bezosećajna krava, ali bezuspešno.

Kao da je uspeo da prodre do najbednijeg, najzlobnijeg dela mene, Niko je rekao: „Odabraćemo zajedno novi krevet.” Nije ulazio u detalje i bila sam mu besmisleno zahvalna što neću morati da se pitam koja strana dušeka od memorijske pene je bila rezervisana za Kejtlin.

Kako se pokazalo, kupovina novog kreveta nije mi pomogla da se osetim kao kod kuće. Dve nedelje nakon venčanja bih se i dalje budila s mišlju da sam zadremala usred snimanja reklame za neki luksuzni časopis o uređenju enterijera. Sivi jastuci sa tirkiznim mrljama kako bi se istaklo tkanje neupadljivo prugaste stolice. Otrcani šik garderoberi sa keramičkim ručkama, koje su izgledale kao da su pravljene u Toskani. I prostor za odlaganje svega i svačega. Čak su i tacne imale poseban odeljak u kuhinji, umesto da budu samo gurnute pored frižidera da ti se useku u gležnjeve ako previše jako zalupiš vrata.

Zbog nedostatka nereda, Nikova kuća izgledala je kao da u njoj niko ne živi. Potpuna suprotnost maminoj kući, koja je bila preplavljena svakakvim sitnicama, sa Semovim biciklom u dvorištu, sobnim biljkama koje su rasle poput trifida u predvorju, koje je podsećalo na staklenu baštu, i Semovim hrčkom, koji je zauzimao više prostora nego svi mi zajedno, uz sve komplikovane cevi i hodnike. Kakva god prilika da se ukaže – poklon koji je trebalo uviti, osigurač koji je trebalo zameniti, suncokret koji je trebalo podupreti – bila sam prilično sigurna da bi Nikov odgovor uključivao i reči „u onoj fioci”. Dok sam ja uvek više volela lutriju, da kopam ispod sudopere kao pas koji iskopava zečju rupu.

Pretpostavljam da je Kejtlin imala nekakvo nemilosrdno pravilo da mora nešto da izbací svaki put kada nešto novo uđe u kuću.

Očajnički sam želela da se iselim iz maminog stana. Poslednje tri godine Sem i ja smo delili kauč na razvlačenje u njenom salonu pošto više nisam mogla da priuštím da sama iznajmljujem stan. Sa šarenim sijalicama, jastučićima sa pačvork dezenom i prekrivačima u duginim bojama bilo je kao da spavaš u marokanskoj kazbi. Sada sam se, međutim, u stvarnosti za kojom sam čeznula – da se ne sapletem o kopačku kada ustanem noću, da za pet sekundi pronađem ključ od radijatora, da imam vrč za umak savršene veličine – samo osećala kao gost u tuđoj kući, kao da kroz nju treba da se krećem praveći minimum pometnje, ne ostavivši nikakav trag o svom boravku.

Počela sam da verujem da bi možda za sve nas bilo bolje da se preselimo negde gde će jedina sećanja na Kejtlin biti ona koja Niko odluči da ponese sa sobom. Ne ona koja se ušunjavu nepozvana; avetinjski prizori koji vrebaju iza svakog ugla, tiskaju se između nas na neudobnim francuskim kaučima. Bilo je dana kada bih zamišljala kako se njeni dugi, elegantni prsti sklapaju oko istih kvaka kao i moji. Ili kako razmiće zavese u spavaćoj sobi, osvrnuvši se da vidi Nikove crne trepavice kako leže na jastuku, dok mu se usne još trzaju u snu. Namerno bih posegla vrlo visoko ili nisko kako mi se prsti ne bi obavili oko debele tkanine tamo gde su bili njeni. Mogla bih za tili čas da okačím neke nove zavese. Verovatno bi i trebalo. Ali nije bilo baš kao da uđeš u kuću koju je bivša žena napustila nakon gorkog razvoda i pomisliš: „Dobro, sada ćemo se ratosiljati njenog prljavog, starog smeća”, unajmiš kontejner i u njega ubaciš rasparene tanjire, zajedno sa njenom starom šerpom za sporo kuvanje i delimično iskorišćenim sredstvima za higijenu. Sve što bih bacila bio bi još jedan delić majke koji njena ćerka Frančeska nikada neće dobiti nazad.

Još jedan delić prihvatanja činjenice da je njen tata nastavio život sa nekim ko ima drugačiji ukus za zavesu. Za grnčariju. Za život.

Niko i ja smo se usput dotakli ideje o selidbi, ali smo odlučili da ne pokrećemo to pitanje dok se situacija sa Frančeskom ne smiri. Nisam verovala da će se to dogoditi u nekoj skorijoj budućnosti, jer bi se i zbog najmanje promene podigla velika prašina. Baš tog jutra, Frančeska je dramatično onjušila svoj džemper za školu i rekla: „Ovaj džemper miriše čudno. U čemu si ga prala?”

Osetila sam se nelagodno jer sam eksperimentisala sa time da se, sada kada više nisam bila toliko švorc, držim nekih principa, pa sam deterdžent koji sam obično koristila zamenila nekim ekološkim. Izostavila sam deo o tome kako se razbacujem parama da bih se držala svojih etičkih principa i promrmljala nešto o tome kako deterdžent utiče na retku vrstu žaba. Usledio je gnevni odgovor koji se svodio na: „Mama je uvek koristila *persil* i zaboje me za žabe, daždevnjake, a *posebno* za tebe”, kao da se nadala da bih uskoro mogla slučajno da progutam hlorovodoničnu kiselinu.

„Ućutala si se”, rekao je Niko, kada smo svi te večeri seli da večeramo. Stavio je ruku preko moje. „Jesi li dobro?”

Otrgla sam ruku. Najčudnija stvar – u Frančeskinoj blizini, nisam uopšte mogla da dotaknem Nika, iako sam celim telom žudela za njegovim ohrabrenjem.

Frančeska je samo sedela i budno motrila, a njene zenice bile su male čaure mržnje. Jedva sam se uzdržala da ne briznem u plač i ne uzviknem: „Nikad bolje. Šta bi moglo da mi fali? Tvoja ćerka me mrzi. Sjajno sam, jebote.” Nisam baš ovako zamišljala zajedničke obroke kada sam Semu rekla da ćemo mojom udajom za Nika postati deo veće porodice.

Kao na neki znak, Frančeska je zabacila svoju dugu tamnu kosu i odgurnula svoj tanjir. „Ne volim špagete karbonara.”

Niko je odmahnuo glavom. „Nije tačno. Stalno si ih jela.” *Kada je tvoja mama bila živa* visilo je u vazduhu poput reči ispisanih varnicama na noćnom nebu.

„Onda ne volim Megine špagete.”

Pokušala sam da malo smirim situaciju, nadajući se da Sem neće iskoristiti priliku da pokaže sopstvenu probirljivost u vezi s jelom. „Kada sledeći put budem kuvala pastu, možda bi mogla da mi pomogneš, pa ćemo videti da li možemo da napravimo nešto što će ti se malo više svideti.”

Frančeska me je pogledala kao da sam predložila da na brzinu naučimo astronautska odela i lansiramo se na Mars. Baš u pravom trenutku, Sem je kinuo, iako su mu usta bila puna vode, i ispljunuo polusažvakane špagete na Frančeskin tanjir. Grubo je odgurnula stolicu i odjurila na sprat. Pet sekundi kasnije čulo se treskanje vratima zbog kog se komplet vrčeva pastelnih boja zatresao na ormanu za posuđe.

„Seme! Ako znaš da ćeš da kineš, zakloni lice rukama i okreni se od stola.”

Ali Sem se pokidao od nepristojnog smeha, toliko omiljenog među desetogodišnjacima. Komadići slanine, pečuraka i špageta nadmetali su se da mu ne ispadnu iz usta.

„Pobogu. Zatvori usta. To je odvratno”, rekla sam glasom grubljim nego obično. Nisam htela da Niko pomisli da je u svoj život pustio razuzdani cirkus.

Ali Niko je pružio Semu kuhinjski ubrus i rekao: „Idi i obriši se, ti mali mangupe.”

Kada je Sem otišao u garderobu u prizemlju da se sredi, okrenuli smo se jedno ka drugom i uglas rekli: „Izvini zbog ovoga”, a onda se oboje nasmejali.

Niko me je privukao ka sebi. „Stvarno mi je žao. Ne bi smela tako da razgovara sa tobom. Ali ne znam da li da joj očitam bukvicu ili pokušam da to ignorišem.”

Sam dodir njegovog obraza na mom temenu odagnao je deo očaja. Želela sam da ga pitam da li se pokajao što se oženio mno-me, da li bi više voleo da smo nastavili da se viđamo kada deca nisu tu. Ali dok smo sedeli za stolom poprskanim komadićima špageta, dok je trupkanje nogama pretilo da probije plafon iz spavaće sobe na spratu, verovatno ne bih dobila odgovor koji sam želela da čujem. Zato sam se privila uz njega, uživajući u trenutku, otrgnutom deliću vremena kada smo mogli da budemo par – da se dodirujemo, grlimo, volimo – ne vodeći računa da li sledimo sve „strateške korake da se izgradi nova porodica”.

Kada je čuo zvuk Semovog *iks-boksa* u dnevnoj sobi, Niko me je pustio i uhvatio se za iskrzani rukav svog džempera. Kada smo počeli da se zabavljamo, izvinio se zbog svog neuglednog oblačenja, koje je „izluđivalo Kejtlin”, ali sviđalo mi se to kako je bio najsrećniji u izbledelim farmerkama i starim majicama. Nisam mogla da zamislim da budem sa tipom kao što je Masimo, u njegovim tamnoplavim odelima i košuljama sa dugmadima na manžetnama.

Nakon nekoliko izvučenih niti i stvaranja malo veće rupe na rukavu, Niko je konačno podigao pogled. Usne su mu se pomerale kao da su pokušavale da pronađu prave reči koje će izgovoriti. „Nisam sasvim siguran kako ovome da pristupim, ali za dve nedelje je godišnjica smrti Kejtlin. Moja majka želi da svi zajedno odemo na groblje, a onda posle da ručamo kod nje.”

Nemoj posle da neko kaže da nisam vodila fantastičan društveni život. Zezanje na groblju sa porodicom bivše žene.

„Ali ja neću biti uključena u to, zar ne?”

„Bićeš više nego dobrodošla.”

Aha. Kako da ne. Da ne pominjem da bi bilo pomalo čudno. Nije mi zapravo bio potreban konkretan dokaz da svi, uključujući verovatno i mog muža, još uvek žele da Kejtlin nije umrla,

da njihovi životi nisu morali da se otvore i uključe mene. Ne, na pamet mi je padalo toliko toga što bih radije radila. Na primer, da ušmrknem čili, pobrkam gel za upalu mišića i kremu protiv gljivičnih infekcija, odsečem nogu ili ruku žicom za sir.

„Mislim da bi to bilo baš neugodno. Frančeska svakako ne bi želela da budem tamo.”

Napetost oko njegovih očiju je popustila. „Hvala ti što si mi olakšala. Znam da situacija nije idealna. Nadam se da ćemo uspeti da ubedimo Frančesku da ide. Do sada je odlučno odbijala da odlazi na majčin grob, ali ne znam, to će je možda ubediti u to da se ona neće vratiti i da mora da se usredsredi na ovde i sada, da prestane da bude toliko ljuta.”

„A šta je sa tobom?”

Poljubio me je u teme. „Imao sam sreće da dobijem drugu šansu. Nisam više ljut. Samo se rastužim kada neko umre premlad i propusti život koji je mogao da proživi.” Pokušao je da se našali. „Znaš već, ono kvalitetno provedeno vreme sa Frančeskom.”

I dalje nisam znala kako da se postavim kada bi bilo ko pričao o Kejtlin. Osetila sam se zarobljeno između izvinjenja i griže savesti. Iako smo počeli da izlazimo dugo nakon što je Kejtlin umrla, niko nam nije verovao. A Nika sam, da ironija bude veća, upoznala samo *zato* što je njegova žena bila bolesna, pa je moja mama pomagala oko čišćenja i kupovine i sedela sa njom do samog kraja.

Kada bih otišla da pokupim mamu, Niko bi me pozvao da uđem ako ona još nije sve završila. Prvih nekoliko puta, kada sam se jedva suzdržala da ne pitam ništa na šta bi odgovor mogao da bude „Sranje”, „Govno” ili „A šta misliš, jebote?”, umesto da pokucam na vrata, poslala bih mami poruku da je čekam u kolima. Mama, međutim, mobilni telefon nije videla kao sredstvo za komunikaciju, već kao način da se uštedi baterija. I tako smo se

neplanirano Niko i ja upoznali u najgorem trenutku u njegovom životu, a ja sam počela da se radujem tome što ću ga videti svaki dan. A onda smo, gotovo godinu dana nakon smrti Kejtlin, naleteli jedno na drugo u gradu, popili kafu i setili se koliko smo uživali u društvu onog drugog.

Nema sumnje da nisam bila jedina kojoj je bilo neprijatno zbog cele situacije. Ali verovatno bi trebalo tome što pre da stanem na kraj da se ne bismo šunjali kroz život dok se njeno ime provlači između nas kao neki neprijatni miris koji svi pokušavaju da ignorišu.

„Što ne bih spremila ovde ručak za sve? Da jasno stavim do znanja da Kejtlin jeste i treba da bude deo naših života i da niko ne treba da se stidi zato što mu ona nedostaje?”

Niko se nagnuo napred i poljubio me. „Tako si divna. A ja sam toliko srećan. Da li bi stvarno uradila to?”

„Bez brige. Pozvaću mamu da mi pomogne. Biće joj mnogo drago da vas sve vidi ponovo. I onda svi možete da se usredsredite na Frančesku i ne brinete oko toga da li će vam ručak zagoreti. Trebaće vam nešto toplo. Tamo na groblju je užasno vetrovito. Hoćeš li da obavestiš svoju majku?”

Niko je klimnuo glavom. „Naravno. Ili bi ti mogla sutra da skokneš do nje? Ako se osećaš dovoljno hrabro. Ljubaznija je nego što se čini. Kladim se da će joj biti drago da te vidi.”

Nisam baš bila sigurna da je Niko u pravu povodom toga. Štaviše, to što je Ana živela preko puta nas direktno je uticalo na to koliko sam često želela da izađem kroz svoja ulazna vrata. Prvi put u životu, pogledala bih se u ogledalu pre nego što bih izašla iz kuće. A što se tiče toga da navratim, od svih vibracija kojima je Ana zračila, „Svrati na kroasan i kapučino” nije bila jedna od njih.

Biće potrebno nešto više od moje blistave nove burme da bismo postali porodica. Ana je na mamu verovatno još uvek

gledala kao na poslugu, što je bila dok je brinula o Kejtlin, dok je Ana igrala ulogu stroge gospodarice kuće i izdavala naređenja. A moj mali krojački posao neće je impresionirati, pored Nika koji je posedovao jedan od najvećih centara za uređenje vrtova u Brajtonu: „Zapanjila bi se koliko su ljudi spremni da plate za malo lovorovo drvo. U današnje vreme biljke su rudnik zlata. Možeš da se obogatiš od toga.” Međutim, najveće hvale čuvala je za svog prvenca i ljubimca, Masima, koji jedva da je mogao da kroči u sobu a da Ana ne pritrči i ne kaže mu da podigne noge nakon napornog rada. „Znaš, on je računovođa, odlično mu ide u jednoj od najboljih firmi u zemlji.” Ana je, nema sumnje, videla sebe kako sa vrha društvene lestvice gleda u šljam Parkerovih na dnu, kipteći od besa što smo uspeali da se uzdignemo uz društvenu lestvicu i budemo ravnopravan deo njenog života.

Ali, naravno, u njenoj glavi nikada nismo bili ravnopravni. Vidala me je kako dolazim da pokupim mamu u svojoj dotrajaloj, staroj *fijesti*. Znala je da živimo u opštinskom stanu. Bilo je lako videti kako je došla do zaključka da sam ugledala Nika, videla kuću sa garderobom u prizemlju i pomoćnom prostorijom, i počela da kujem plan kako ću ga upecati.

Ali nisam mogla da krivim Anu. Ponekad sam se i sama pitala da li sam imala neki podsvesni plan. Samo što bi se u meni, savladanoj svim tim emocijama koje bi me saletale kad god bih bila u njegovoj blizini, sve razvedrilo, kao da nisam ni shvatala koliko je velika bila praznina koju sam osećala dok je on nije ispunio. Čak ni prezir koji je Ana osećala prema meni nije me mogao navesti da poželim da nikada nisam upoznala Nika, da se nikada nisam zaljubila u to kako je svojom nežnošću činio da se osećam posebnom, a da za to ne moram da platim nikakvu cenu. Brzopleto sam pristala da odmah ujutru razgovaram sa Anom.

Ali dok sam sve ispratila u školu i na posao, nisam se dovoljno brzo organizovala. Pripreme da se nepozvana pojavim na pragu zastrašujućeg matrijarha lično – počupala sam obrve, očistila zube koncem, potražila ajlajner i našla ga na ručki kaveza za hrčka, naravno – trajale su čitavu večnost. Samo što sam uskočila u toalet pored ulaznih vrata, čula sam šuškanje i ključ u bravi. Ispunila me je nelagoda što nisam zatvorila vrata, a Niko, ili još gore Frančeska, možda su se vratili po nešto i sada će me zateći sa gaćicama oko članaka. Ali na moj užas, unutra je umarširala Ana, u pantalonama od crnog krepera, svilenoj bluzi i sa ešarpom vezanom oko vrata, u čemu bih ja izgledala kao pirat u lovu na blago.

Gospode. Očekivala sam da ima ključ naše kuće „za hitne slučajeve”, ali, osim ako mi je promakao dim koji izbija iz krova, ovo je bilo samo obično jutro petkom. Ana je dramatično uzmakla pošto me je uhvatila na delu, kao da me je uhvatila da radim nešto nečuveno sa hrčkom.

„Dajte mi samo trenutak”, uzviknula sam.

Verovatno nisam bila užasnuta onoliko koliko ona. Niko od nas nikada iz mamine kuće ne bi otišao na posao ili u školu da smo svi, jedan po jedan, išli u toalet.

Pošto sam na brzinu navukla gaćice, zatekla sam Anu kako sedi u kuhinji, prelazeći pogledom preko izmasakriranog tosta i putera, koje je Sem ostavio za sobom, napipavši prstima grudvicu džema i trgovši se kao da neka bubašvaba izvodi pred njom ritual parenja. Napravila sam veliku predstavu dok sam brisala ruke kako spisku stvari koje nisam radila jednako dobro kao Kejtlin ne bi dodala i „aljkavuša koja ne pere ruke”.

„Izvinjavam se zbog onog maločas, Ana. Bila sam u maloj žurbi.”

Čekala sam da se izvini što nam je nenajavljena banula u kuću, ali brzo mi je postalo jasno da to neće ići. Štaviše, kada je svojim crnim očima počela da proučava sobu, ubrzo sam shvatila

da nije svratila da vidi kako sam, već da proceni koliko sam vešta domaćica. Što nije bilo toliko očigledno kao, recimo, moja sposobnost da dišem ili idem nogu pred nogu. Gledala me je sa takvim neodobravanjem da sam se umalo zakikotala.

Namestila sam kaiš. „Šolja čaja?”

„Pijem samo kafu.”

„Onda kafa?”

„Ne, hvala.”

Uzdržala sam se da ne izvedem komični skeč: „Čaj od kopri-ve? Smuti od spanaća? Toplu čokoladu sa malo brendija?” i ipak pristavila vodu za čaj. Nisam videla zašto bih ja umrla od žeđi. Dok sam uzimala šolju iz kredenca, odabrala sam najružniju, najglomazniju, za koju sam bila sigurna da je Kejtlin nikada ne bi upotrebila. Da je rekla: „To je bila omiljena šolja Kejtlin”, počela bih da bacam stvari.

Pripremila sam se da pređem u ofanzivu šarmom. Ako ne želim da i dalje svaki put izjurim kroz vrata svoje kuće poput lopova sa nekoliko laptopova gurnutih u pantalone, zaista moram da pridobijem Anu na svoju stranu. Nikada neću biti neko ko leprša naokolo sa tacnama keksa od badema i ćaska o najboljim preparatima za skidanje kamenca sa slavina, ali možda bih mogla da je ubedim da njenom sinu želim samo najbolje i da se nisam nameračila na njegov novčanik.

Nije ni čudo što je bila pomalo sumnjičava prema meni. U početku smo se, iz poštovanja prema Kejtlin, Niko i ja trudili da budemo diskretni. Osim toga, samo sam čekala da on kaže: „Hvala ti što si mi pomogla da se izborim sa smrću svoje žene, ali sada ću potražiti nekog malo elegantnijeg, pametnijeg i mršavijeg”, pa se nisam naročito trudila da glumim snahu. Jedva da sam provela nešto vremena u Aninom društvu pre nego što ju je Niko stavio pred svršen čin: ženi se sa ćerkom žene koja

je negovala Kejtlin. Ali sada nije bilo povratka. Pokazaću joj da mogu da budem neverovatna supruga, čak i bez otmene odeće.

Volela bih da znam šta ona misli o Lari, svojoj drugoj snahi. Nisam je mnogo viđala, ali nije mi ni poželeva baš srdačnu dobrodošlicu. Uvek je delovala ozbiljno, sa uredno ošišanom plavom kosom i bluzama sa komplikovanim mašnicama. Nisam bila naročito ubeđena da bi mi ona bila saveznica protiv Ane.

A saveznik će mi zaista biti potreban.

Umesto da je pridobijem nekom otrcanom pričom o divnim aktivnostima koje smo planirali „kao porodica” i ispričam joj o svom napretku kod Frančeske, uspaničeno sam se istrtiljala o temi za koju smo se Niko i ja složili da će se njom pozabaviti kada za to dođe vreme. Bila je to zabranjena tema, koju je trebalo uvežbavati i pristupiti joj sa istom taktičnošću kao i razgovoru o kartonskim kovčezima sa ostarelim roditeljem.

Dok sam pripremala buntovničku šolju čaja nalik na supu, sa sve kesicom koja je poskakivala na njoj, istrtiljala sam: „Niko i ja smo pre neki dan pričali o tome da se preselimo u drugu kuću. Mislili smo kako bi za sve nas novi početak bilo najbolje rešenje.” Prekidala sam tišinu sve očajnijim monologom o tome kako bi za nas možda bilo zdravo da odaberemo neko mesto koje Frančeska nije toliko povezivala sa svojom majkom. Naravno, takođe u Brajtonu, takođe pored mora, takođe blizu Frančeskine škole...

Sa svakom rečju koju sam izgovorila, Ana kao da je bila sve više uvučena u priču, dok nisam imala osećaj da sam na najgorom razgovoru za posao, kada shvatiš da si zapravo rekla suprotno od onoga što su tražili, ali nemaš osećaj da treba da staneš i kažeš: „Možda nisam baš najbolje počela.”

Kada je na Aninom prefinjenom licu iznenađenje zamenila zgroženost, zamucala sam i začutala. Naslonila se laktom na sto i polako spustila bradu na šaku.

„Niko ne može da se preseli negde drugde. Farinelijski žive ovde gotovo pedeset godina. Moj suprug je obojici sinova kupio po kuću kako bi Niko i Masimo mogli da žive jedan pored drugog, prekoputa nas, do kraja života. Niko se nigde ne seli. Ovo je njegov dom. Farinelijski žive u Aveniji Sijena od 1970. godine, kada smo se doselili u Englesku. Odabrali smo je zato što smo mi iz Sijene, i to ime nam se učinilo kao dobar znak.”

Pre nego što sam mogla da odgovorim, skočila je na noge. „Eto šta se dešava kada ljudi ne smatraju da je porodica važna.”

Pokušala sam da se ispravim. „Ana, izvinite, nisam htela da vas uznemirim. I kuća i ulica su, naravno, divne, mislila sam samo da bi Frančeski možda bilo lakše da me prihvati ako bismo se preselili na neko mesto koje je za sve nas novo. Koje možda ne čuva toliko uspomena na Kejtlin. Nisam mislila da ćemo to uraditi sutra, pa ni sledeće godine.”

„Da si uopšte mislila na Frančesku, nikada ne bi naterala Nika da se oženi tobom.”

Izgovorila je poslednju rečenicu tako da joj se 'r' zakotrljalo preko jezika, kao da joj se iza prednjih zuba zalepila karamela. Od neočekivane mržnje na oči su mi navrle suze. Znala sam, naravno, da Ana nije baš pohrlila da mi poželi dobrodošlicu. Pomirila sam se sa tim da će za to možda trebati vremena i da možda ne izgledam kao savršena snaha – pomalo dežmekasta, neuredne kose i, ma koliko se trudila, prirodno naginjem ka šarenim dezenima, kičankama, naborima. Ali nisam očekivala da će me mrzeti. Osetila sam kako mi se dah vraća u pluća. „Nisam ga naterala da se oženi mnome.”

Ana je glasno frknula. „Naravno da jesi. Možda mu nisi upeirila pištolj u glavu, ali na Nika je oduvek bilo lako uticati. Previše je mek. Njegov brat je daleko razumniji. Ratosiljao se one glupave prve žene koja nije želela decu i našao nekoga ko razume šta znači biti Farineli.”

Svaka pomisao da bi Lara mogla da mi bude saveznica delovala je kao zabluda, koliko i moja sjajna ideja da prodam kuću i pronađem neki novi dom za našu smešnu, malu, neusklađenu porodicu. Eto, pred sobom sam imala raširen ceo špil karata savijenih na uglovima, pod surovim reflektorom istine. Ana me nije prihvatala. Mislila je da je Niko slabić i da sam ga ja naterala na brak, uletevši čim se Kejtlin udostojila da umre. Nikada mi nisu više nedostajali zajednički kauč na razvlačenje i moja majka koja peva u flašu sosa.